

Д. Д. Жарікова
студ. I курсу магістратури
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: д. е. н., проф. О. В. Побережець

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

При веденні бухгалтерського обліку під впливом розвитку економічно-технічної сфери діяльності в Україні загалом є важливим процес дослідження проблем, що виникають із впровадженням нових технологій та методів саме в бюджетних установах. Дослідимо, на чому базуються переваги та недоліки ведення обліку в державному секторі та шляхи їх вирішення.

Отже, до бюджетних установ належать організації та підприємства які повністю або частково залежать від фінансування за рахунок державного бюджету на підставі кошторису доходів і видатків, керуючись при здійсненні своєї діяльності Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р., № 996-XIV [1].

На цей момент часу неможливо уявити ведення бухгалтерського обліку на підприємствах без застосування технічного та програмного забезпечення. Для можливості полегшення та оперативності формування звітності, відображення господарських операцій і контролем, здійснюється процес комп'ютеризації обліку в бюджетних установах. Це складний процес зі збиранням і реєстрації первинних даних для оброблення, далі формування масивів облікових даних на електронних носіях: журналу господарських операцій, структури синтетичних і аналітичних рахунків, довідників аналітичних об'єктів, постійної інформації; отримання результатів за звітний період за запитом користувача або у вигляді реєстрів синтетичного обліку, аналітичних таблиць, довідок із бухгалтерських рахунків або відображенням на екрані дисплею потрібної інформації [4, с. 10–11].

На ринку програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку є деякий вибір. Раніше в бюджетних установах застосовувалася програма російського виробника «“1С”: Бухгалтерія». Від 28 квітня 2017 р. згідно з Указом Президента України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів» (санкцій) № 133 було накладено обмеження на програмне забезпечення російського походження, є аналог під торговою маркою “BAS” на основі “1С” від польського виробника. На-зараз використовують програмне забезпечення «Парус», який успішно співпрацює з Державним казначейством та бюджетними організаціями. Також ТОВ «Софт Продакшн» та Пенсійний фонд України розробили програмне забезпечення «АЛЬФА БУХГАЛТЕРІЯ» та активно використовують у своїй діяльності з 2019 р.

Основна відмінність саме обліку бюджетних установ полягає в тому, що він є системою контролю за наявністю та використанням, рухом бюджетних і позабюджетних коштів, позаяк не являється прибутковим підприємством.

Кожне програмне забезпечення має свої переваги та недоліки. «Парус» – призначений для ведення обліку на всіх рівнях бюджетних установ, інтерфейс зрозумілий для користувача будь-якого рівня, є вибір вигляду інтерфейсу, широкий спектр функціональних можливостей. Недоліком же є те, що при веденні витрат на якість не має можливості здійснення аналітичних

характеристик бухгалтерського рахунку не створюючи зайвих аналітичних рахунків.

ТОВ «Софт Продакшн» було зареєстровано 10.10.2017 р. власником є Забродська Наталія Миколаївна, а основним замовником програмного забезпечення є Пенсійний Фонд.

Програма «АЛЬФА БУХГАЛТЕРІЯ» – дає змогу вести облік відповідно до чинного українського законодавства з огляду на специфіку державної установи, забезпечує ведення як загальносистемних довідників так і довідників для кожного структурного підрозділу окремо, є можливість складання консолідованої звітності, розрахунків за платежами й податками до бюджету, облік товарно-матеріальних цінностей предметів, послуг, активів, капітальних інвестицій, нематеріальних активів, розрахунки з персоналом та контрагентами та інше. Доступ до функцій систем забезпечується відповідно до ролі, що надається користувачу.

У зв'язку з тим, що це відносно нова програма вносяться багато оновлень та йде постійне удосконалення її можливостей, але не обходиться і без недоліків. Основною незручністю при роботі з програмою є те, що в оборотно-сальдовій відомості по рахунках не відображено кількість найменування, а тільки загальна сума. Є деякі операції, які впливають на швидкість та ефективність роботи: у подорожньому реєстрі приходиться самостійно підраховувати для перевірки програми, оскільки вона буває неправильно видає кількість витраченого пального; дає змогу проводити переміщення не ведених об'єктів на іншого матеріально відповідального не попередив; при великій кількості здійснення операцій за місяць не відображаються в загальному доступі номери документів після значення >599, для того щоб знайти необхідний документ, потрібно входити в довідник у конкретну інвентарну картку й дивитися історію операцій; при генеруванні звіральної відомості для інвентаризаційних описів по рахунках за матеріально відповідальною особою видає інвентарні номери за-двійні та списані. В організації відбулися зміни в постійно діючій комісії на списання, змінилися посади, були внесені необхідні коригування до програми, але в деяких документах коли виводиться на печать однаково зазначені старі посади й таких маленьких нюансів у роботі багато. Часто при оновленнях можуть злетіти проводки, ще одним

недоліком є відсутність методичного забезпечення зрозумілого для роботи в цій програмі для нових співробітників.

У зв'язку з прийняттям Закону № 2620-ІХ, ФССУ та управління виконавчої дирекції Фонду припинили свою діяльність та проходять процеси приєднання до ПФУ з 1 січня 2023 р. Це все супроводжується технічними методами об'єднання однієї бази даних з іншою, також складність з'єднання бази є те, що ФССУ застосовували програмне забезпечення «Парус», а ПФУ «Альфа бухгалтерія». Уже здійснюється підлив баз ФССУ з керуванням адміністраторів (консультантів) по програмному забезпеченню шляхом виводу бази даних із програми «Парус» та кодування вхідної інформації в «Excel» та переносом до інтерфейсу через імпорт даних до «АЛЬФА БУХГАЛТЕРІЯ».

Отже, технології вносять вагомі зміни в організацію бухгалтерського обліку бюджетної організації, полегшуючи чи ускладнюючи відображення господарської діяльності та надання користувачам по запитам необхідну інформацію про стан наявного майна. Як показує практика зниження ефективності роботи з новими програмами в бюджетних установах пов'язана з адаптацією обраної програми персоналом установи, з огляду на віковий ценз, психологічну здатність до швидкого реагування на зміни, готовністю автоматизувати звичні процеси та методи ведення обліку, незнання з механізмом організації електронного документообігу з органами державної влади та контролюючи установами й організаціями. Тому для підвищення ефективності роботи персоналу є доцільним зрозумілий посібник по роботі з програмним забезпеченням та легкість застосування інтерфейсу та усунення недоліків та багів програми.

Список використаної літератури

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р., № 996-ХІV // Баланс. 13.09.1999 р, № 73. С. 5–9.
2. Про Державну казначейську службу України : Положення, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-p#Text> (дата звернення: 15.04.2023).
3. Беззубець Л. Л. Вплив комп'ютеризації в бюджетних установах на економічний розвиток. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Bezzebets.pdf (дата звернення: 15.04.2023).
4. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посібник / Л. О. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. К. : Вид-во КНЕУ, 2004. 187 с.